

FONDO TIKSLAS – gražinti atmintį apie iškilų Lietuvos generolą

Genoveita GRICIENĖ, Generolo Povilo Plechavičiaus atminties išsaugojimo labdaros ir paramos fondo vadovė

Atminimo ženklai Plechavičiams iki 2022-ųjų metų

Norime tai pripažinti ar ne, bet generolo Povilo Plechavičiaus (1890–1973) pavardė Lietuvoje visada buvo žinoma, tik daug kam neparanki ją žinoti, tiek anksčiau, tiek, kaip tai bebūtų keista, ir dabar.

Jau daugiau negu trisdešimt metų gyvename nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje. Per tą laiką užaugo karta, kuri mažai ką yra girdėjusi apie garsųjį Žemaičių generolą. Siekdami nuvalyti atminties dulkes ir gražinti gerą generolo vardą, 2023 m. vasario 11 d. Mažeikiuose įsteigėme Generolo Povilo Plechavičiaus atminties išsaugojimo fondą. Į jo steigiamąjį susirinkimą suvažiavo žmonės, kuriems rūpi Generolo atminties puoselėjimas. Jie yra pasiryžę savo veikla, pinigais prisidėti prie fondo veiklos, nes tai daryti Lietuvoje šiaudien jau daug kas turi galimybę.

Yra išrinkta Fondo

valdyba. Jos nariai: Lietuvos kariuomenės pulkininkas Linas Idzelis, karo istorikas dr. Ginautas Jakštys, architektas, Žemaičių kultūros draugijos pirmininkas Algirdas Žebrauskas, Kauno gen. P. Plechavičiaus kadetų licėjaus direktoriaus pavaduotojas Ričardas Žilaitis, Žemaitijos šaulių rinktinės vadas Julius Svirušis, Šiaulių šaulių šeštosios rinktinės vadas Kazimiras Čiuplinskas, pedagogė, visuomenės veikėja Genoveita Gričienė (Fondo vadovė), Mažeikių viešosios bibliotekos Ukrių filialo vyresnioji bibliotekininkė Valda Muravjovienė, UAB „Jubana“ vadovas, Mažeikių ROTARY klubo narys Julius Banys, verslininkas Jonas Glodenis.

Įkūrus fondą, numatėme tokius artimiausius prioritetinius darbus:

- Generolo tėviškėje, P. Plechavičiaus gimtuose Bukončiuose, prižiūrėti pradėtą tvarkyti sodybos rėželį, toliau jį papildant naujais akcentais – čia pastatyti kryžių, vėliavos stiebą ir iškelti vėliavą;
- atidengti atminimo lentą Skuodo mieste, ant Generolo pastatyto kino teatro sienos ir pastatyti informacinę stendą prie Generolui priklausiusio malūno;
- Akmenės rajone, Padvarėliuose esančioje Plechavičių dvarvietėje, pastatyti Atminimo akmenį, kelio nuorodą;
- Radviliškio rajone, Čiuteliuose buvusioje dvarvietės teritorijoje, taip pat pastatyti Atminimo akmenį ir kelio nuorodą;
- bendradarbiaujant su vietos bibliotekomis, kultūros centrais, muziejais, kraštotyrininkais surengti P. Plechavičiaus atminimui skirtas kraštotyrimines konferencijas Akmenės ir Radviliškio rajonuose;
- Žemaitijoje pastatyti paminklą P. Plechavičiui (dabar tariamasi, kur galėtų būti paminklo vieta);
- užmegzti ryšius su P. Plechavičiaus giminės palikuonimis, gyvenančiais JAV, Vokietijoje, Kanadoje, kviesti juos dalyvauti Lietuvoje vykstančiuose Fondo renginiuose;
- gavus Generolo anūkų sutikimą, perlaidoti P. Plechavičiaus palaikus Ukriuose (Mažeikių raj.) esančioje Plechavičių kapavietėje.

Planai neliko tik popieriuje. Bukončiuose, prie išlikusio dvarvietės tvėnkinio, jau pastatytas Atminimo akmuo. Jau yra atidengtos informacinės atminimo lentos Sedoje ir Mažeikiuose. Fondui inicijavus +jo lėšomis atstatytas istorinis teisingumas Palangoje: ant paminklo, skirto Žemaitijos karių savanorių atminimui, kaip tai buvo sumanyta generolo P. Plechavičiaus brolio pulkininko Aleksandro Plechavičiaus (1987–1942) dukros Alinos, jau yra iškaltos brolių Povilo ir Aleksandro Plechavičių pavardės.

Povilas Plechavičius apie 1920-uosius metus. Fotografas nežinomas

Esame numatę atidengti Atminimo lentą ir prie Pikelių bažnyčios, kurioje Generolas ir kiti Plechavičių vaikai buvo pakrikštyti, surengti fotografijų parodas „Plechavičių giminė Lietuvoje“ ir „Generolo P. Plechavičiaus veikla emigracijoje – Vokietijoje ir Amerikoje“, kasmet rengti pėsčiųjų žygius „Bukončiai–Seda“, esant galimybei šį maršrutą pratęsiant iki Milašaičių ir Skuodo. Planuojame įsteigti brolių Plechavičių premiją, skirtą aktyviausiems metų šauliams, minėti svarbias P. Plechavičiaus gyvenimo ir veiklos datas, į renginius pasikviečiant karinius orkestrus, parengti spaudai, išleisti ir visuomenei pristatyti knygą apie P. Plechavičių, įkurti P. Plechavičiui skirtą muziejų Mažeikių rajono Sedos miestelyje.

Manome, kad generolo P. Plechavičiaus, jo brolio pulkininko Aleksandro nuveikti darbai kuriant Lietuvos valstybę turi būti žinomi ir tinkamai įvertinti. Esame įsitikinę, kad mūsų Fondo veikla reikalinga Lietuvai. Dirbkime Tėvynės labui! Tas laisvės nevertas, kas negina jos...